



## Plavecká výuka žáků pod drobnohledem.

Výuka plavání žáků 1. stupně základních škol je v posledních dnech horkým tématem zřizovatelů škol, ředitelů škol, samotných pedagogických zaměstnanců a v neposlední řadě se toto téma také týká externích plaveckých škol, které výuku plavání zajišťují velkým dílem.

Výuka plavání byla zařazena opatřením ze dne 5. 5. 2017, č. j. MSMT- 7019/2017 a tím tedy došlo k vymezení povinné plavecké výuky v základní škole v RVP pro základní vzdělávání a její realizaci v rozsahu minimálně 40 hodin v rámci 1. stupně. Očekávány jsou tyto výstupy dle dosud platného RVP. Rámcové vzdělávací programy (RVP) tvoří obecně závazný rámec pro tvorbu školních vzdělávacích programů škol všech oborů vzdělání v předškolním, základním, základním uměleckém, jazykovém a středním vzdělávání. Do vzdělávání v České republice byly zavedeny zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

**Ve věci výuky plavání jsou zde uvedeny pojmy např.:**

adaptace na vodní prostředí, hygiena plavání, zvládnutí plaveckých dovedností a plavecké techniky v souladu s individuálními předpoklady, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.

**V revidovaném RVP vydaném Opatřením MŠMT č. j. MSMT- 20704/2024-5** jsou však tyto specifikované výstupy nahrazeny velmi obecnými očekávanými výsledky učení.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk, zdraví a bezpečí ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova** se uvádí: „Na 1. stupni je povinně realizována plavecká výuka v minimálním rozsahu 40 hodin.

Výuky plavání se týkají tyto následující očekávané výsledky učení:

- **CZB-TEV-001-ZV5-001:** Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.
- **CZB-TEV-001-ZV5-005:** Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje. Podrobnosti jsou rozvedeny v další metodické podpoře: CZB-TEV-001-ZV5-005 - metodika - Revize RVP.

**Co se vlastně od výuky plavání očekává?**

Výstupy z RVP z 5. května 2017 jsou naprosto konkrétní, jasně definované a srozumitelné.

V současném znění však není zcela patrné, jaké mají být očekávané výsledky učení. Je snad znění věty „Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti....“ srozumitelnější než věta „zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti“? Na tuto otázku si odpovězte sami.

## Jakými způsoby probíhá v současnosti výuka plavání?

1. Prostřednictvím plavecké školy jako školského účelového zařízení podle § 16 vyhlášky č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Tato školská zařízení jsou v souladu s § 7 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zapsaná ve školském rejstříku. **V současnosti jsou to 3 plavecké školy v ČR.**
2. Ve vlastním bazénu, pokud je součástí základní školy nebo v bazénu jiné základní školy, kde učí většinou učitelé TV. **V současné době je to jen 10-12% počtu odučených žáků.**
3. U jiného subjektu, např. u fyzické nebo právnické osoby, která není zapsána v rejstříku škol a školských zařízeních, typicky na základě objednávky služby nebo formou pronájmu bazénu a souvisejících prostor. **Tato forma výuky je nejrozšířenější.**

V České republice jsou 2 zapsané spolky, které ve své podstatě zajišťují plaveckou výuku pro přibližně 80% všech základních škol, které se v daném roce účastní výuky plavání.

**Asociace plaveckých škol ČR, z.s.** registruje 78 plaveckých škol, které odučí každý rok přibližně 160-170 tisíc žáků. **Česká unie školního plavání, z.s.** registruje 34 plaveckých škol, které odučí přibližně 65-70 tisíc žáků. Oba tyto spolky pořádají pravidelně odborné semináře ředitelů PŠ a jejich instruktorů v oblasti BOZP, metodické semináře i semináře z oblasti pedagogiky a psychologie. Provádí školení a certifikované zkoušky nových instruktorů dle platných norem NPI kód 74-010-M a v souladu s Národní soustavou povolání. Pravidelně informují o novinkách v oblasti plavecké výuky, publikují odborné články a přináší i nabídku možností využití moderních plaveckých pomůcek. Zcela mimořádnou oblastí výuky plavání je práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Značná část zaměstnanců plaveckých škol pracuje také v plaveckých kroužcích, baby-klubech nebo v závodních klubech. Každodenní práce s touto širokou paletou dětí a žáků z nich dělá skutečné odborníky. A právě na nich leží úkol naučit děti a žáky prvkům sebezáchrany, bezpečného pobytu a pohybu u vodního prostředí, jak na vodních plochách organizovaných (bazény, koupaliště, aquaparky aj.), tak na volně přístupných plochách (řeky, rybníky, jezera, vodní nádrže aj.), což je z hlediska plavecké gramotnosti a záchrany života nezbytné. Nechceme přece každoročně číst zprávu ČSU, že již dlouhou řadu let v souvislosti s pobytem ve vodě či u vody utone každoročně přibližně 200 osob.

Důležitým a podstatným prvkem činnosti PŠ je sestavení rozvrhu výuky. Musí zde probíhat koordinace požadavků jednotlivých ZŠ, provozovatele bazénu a PŠ. Dalším kritériem jsou dojezdové vzdálenosti a s tím související časy výuky pro blízké či vzdálené ZŠ. Vězte, že není snadné harmonizovat požadavky 30 – 70 ZŠ, které mají požadavky na výuku 2-8 tisíc žáků na jednu PŠ.

### **Dalšími variantami je výuka plavání formou škol v přírodě.**

Jak uvádí Doporučení MŠMT z 16. ledna 2026 považuje tuto realizaci povinné výuky plavání formou intenzivního pobytového kurzu za řešení vhodné **pouze ve výjimečných a odůvodněných případech**. Tento způsob organizace je problematický zejména z hlediska principu bezplatnosti povinného vzdělávacího obsahu povinného vzdělávání, neboť spojuje realizaci povinného vzdělávacího obsahu s finanční spoluúčástí zákonných zástupců na nákladech spojených s ubytováním a stravováním během pobytu v zařízení mimo školu. Výuka plavání je součástí povinného vzdělávacího obsahu základního vzdělávání, a proto musí být poskytována bezplatně. Účast žáka na pobytovém kurzu nelze stanovit jako podmínku pro absolvování povinné výuky plavání ani jiného povinného vzdělávacího obsahu; takové řešení je možné pouze se souhlasem zákonného zástupce žáka. Podobný názor na intenzivní

výuku plavání mají i dětská lékářna zejména z důvodu značného fyzického zatížení v objemu nejméně 4 výukových hodin denně od pondělí do pátku. Stejně tak může mít intenzivní výuka negativní psychický dopad na žáka.

### **Další výuka může probíhat v soukromých školách, církevních školách a dalších jiných subjektech.**

A nyní pár slov k problematice, která vyvstala z dokumentu Financování škol a školských zařízení v roce 2026 ze dne 10. 4. 2026. Tedy téma - **zajištění výuky plavání kmenovými zaměstnanci, tedy učiteli TV**. Tato možnost má nejedno úskalí a vyvstávají zde některé otázky.

- **Personální** – vzhledem k tomu, že téměř všechny ZŠ se na bazény dopravují je potřeba, vzhledem k vytíženosti bazénu a ekonomice dopravy, aby se výuky na bazéně účastnili alespoň dvě třídy, tedy 40-60 žáků neboli plně obsazený autobus. Na tento počet žáků je však potřeba nejméně 3-5 učitelů TV (1 na maximálně 10 neplavců, 1 na maximálně 15 plavců). **Otázka zní:** mají ZŠ tolik učitelů TV, kteří by mohli odborně poskytnout přímou výuku plavání? Další pedagog je však nutný pro zázemí probíhající výuky. Jinými slovy aby byla služba pro případ zranění, odchodu žáků na toaletu, jejich případné nevolnosti nebo dohledu nad žáky, kteří neplavou. Je potřeba si uvědomit, že velká část ZŠ jsou prvostupňová zařízení, která učitele TV nemají vůbec k dispozici.
- **Organizační** – pokud by bylo ve spádovém regionu bazénu více škol, pak **Otázka zní:** kdo by koordinoval harmonogram výuky pro jednotlivé školy s různými požadavky?
- **Plavecké pomůcky** – cena pomůcek pro jednu výukovou skupinu žáků v počtu 40-50 ve vodě, v rámci nezbytné vybavenosti dle potřeb přibližně 50-100 tisíc korun českých. Dalším problémem je přeprava pomůcek jednotlivými ZŠ (po výuce mokré), jejich sanitace a adekvátní uskladnění. **Otázka zní:** každá ZŠ si bude pořizovat tento objem pomůcek na vlastní náklady či žádat o tuto částku zřizovatele? Vozit tento objem na každou hodinu a zpět?
- **Odbornost** – nepochybujeme o odbornosti učitelů TV, ale zcela určitě instruktoři PŠ, kteří tuto činnost vykonávají denně, celoročně, jsou metodicky a odborně blíže ke splnění výstupů, kterých je třeba dosáhnout.
- **Časový objem výuky zaměstnanců PŠ za 1 školní rok**  
z podkladů obou spolků vyplývá, že společně tyto spolky zajišťují objem výuky plavání v rozsahu 400-450 tisíc hodin / školní rok. **Otázka zní:** jsou ZŠ schopny a připraveny odučít tento objem hodin vlastními pedagogy?

Již ve starém Řecku platil výrok, že člověk je gramotný, pouze pokud umí číst, psát, počítat a plavat. Pevně věříme, že tento výrok bude platit i pro budoucí generace našich dětí a žáků. Věříme, že se nám podaří udržet standard plavecké výuky, který je ve světě zcela unikátní, a který nám celý svět závidí.

**Mgr. Bedřich Dabberger**  
Asociace plaveckých škol ČR



**Mgr. René Lakomý**  
Česká unie školního plavání

